Datum:	05-10-2026	
Onderwerp	Vragen t.b.v. de raadsvergadering van 2 november 2026	
	Fractie Algemeen belang Heeze-Leende	

Agendapunt 5.3: Raadsvoorstel Begroting 2027 en Meerjarenraming 2027 – 2030 (Rv. 26.51)

Vragen:

Vraag 1:
Op pagina 24 staat:

- Het investeringsprogramma legt een claim op de structurele, financiële ruimte binnen onze begroting. De kapitaallasten die voortvloeien uit het investeringsprogramma zijn volledig en structureel verwerkt in deze begroting. Het jaar van afronding betreft het jaar waarin de laatste uitgaven voor de investering zijn geraamd. Dit betreft het bedrag 50.309.000 euro, toch?

Ja, in principe betekent dit dat er de komende jaren meer dan 50,309 miljoen aan investeringen worden uitgegeven. (De € 20 miljoen aan investeringen uit de kaderbrief zitten niet in de 50,309 mln.) Het jaar na afronding van de investering komen de kapitaallasten die hiermee samenhangen in de begroting. Ter verduidelijking: Voor de uitgaven in 2030 zijn bijvoorbeeld geen kapitaallasten in deze begroting opgenomen. Deze zijn namelijk pas zichtbaar na 2030.

- De nieuw te vormen investeringen en investeringen waarvoor in de kaderbrief een kredietophoging is opgenomen van € 20 miljoen zijn hierin niet opgenomen.

Op pagina 10 staat:

- De komende periode zijn verdere stappen noodzakelijk om ook voor 2028-2030 positief uit te komen. Daarnaast gaan we naar een 2e fase ten aanzien van onze investeringsportefeuille. Meer dan € 40 miljoen aan investeringen worden heroverwogen. Dit alles om de financiële positie, weerstandsvermogen en solvabiliteit te versterken. De investeringen zijn in aanloop naar de 2e fase uitvoeriger beschreven in een aparte paragraaf.

Op pagina 40 staat:

- In 2027 vinden er verdere ombuigingssessies plaats om naar een realistisch en uitvoerbaar investeringsniveau te gaan. Een investeringsportefeuille van meer dan € 40 miljoen staat dan onder een vergrootglas. Doel is het verbeteren van de schuldpositie en de solvabiliteitspositie.

Kan het college aangeven welk deel van de € 40 miljoen nader uit te werken investeringen en welk deel van de circa € 20 miljoen mogelijke kredietverhogingen reeds is verwerkt in de meerjarenraming, zodat de raad inzicht krijgt in de maximale additionele investerings- en schuldopgave?

Voor de nader uit te werken investeringen ter grootte van ruim € 40 miljoen wordt verwezen naar de eerder toegezonden stukken ‘Ombuigen investeringsportefeuille’, opgesteld ten behoeve van de raadsinformatiebijeenkomst van 7 september, hierin wordt ook ingegaan op de kredietophogingen. De kredietverhogingen van circa € 20 miljoen (€ 13,2 miljoen ophogingen en €

5,5 miljoen nieuwe investeringen), zoals aangekondigd in de kaderbrief, zijn niet verwerkt in de meerjarenraming. Deze kredietophogingen zijn overigens onderdeel van de ruim € 40 miljoen.

In tabel 2.1 en 2.2 van de begroting zijn de kredietverhogingen die wel doorgang krijgen afzonderlijk inzichtelijk gemaakt; deze zijn opgenomen in de onderste regels van de tabellen.

Vraag 2:
Hoeveel van de huidige financiële opgave is daadwerkelijk opgelost en hoeveel is doorgeschoven naar toekomstige besluitvorming?
Van de investeringsportefeuille wordt voorgesteld om € 7,2 miljoen af te sluiten bij de begroting. Voor ruim € 40 miljoen aan investeringen is nadere uitwerking noodzakelijk. Hierop komen wij terug bij de eerste begrotingswijziging. € 24 miljoen hiervan is financieel vertaald in de begroting. Voor een verdieping wordt verwezen naar de bijlage investeringsoverzicht.

Vraag 3:
Leidt deze begroting ertoe dat de schuldquote van Heeze-Leende op middellange termijn stabiliseert of daalt, terwijl tegelijkertijd voldoende wordt geïnvesteerd om het gemeentelijk kapitaal (wegen, riolen, gebouwen en voorzieningen) in stand te houden?
De huidige begroting laat een stijgende schuldquote zien. Deze ontwikkeling is gebaseerd op de investeringsportefeuille zoals deze momenteel in de meerjarenbegroting is opgenomen. Daarmee wordt uitgegaan van instandhouding van het gemeentelijk kapitaal. In de eerste begrotingswijziging 2027 wordt voorgesteld de investeringsportefeuille te verkleinen. Hierdoor neemt de financieringsbehoefte af, wat leidt tot een daling van de schuldquote. Inzet van het college is om meerjarig binnen de norm te blijven.

Vraag 4
Nu de schulden de komende jaren sterk oplopen, welke drie investeringen zijn volgens het college zo essentieel dat zij zelfs in een financieel ongunstiger scenario absoluut zouden moeten doorgaan, en welke drie investeringen zouden dan als eerste ter heroverweging aan de raad worden voorgelegd?
Voor de 1e BGW 2027 is er een traject in gang gezet om investeringen onder de loep te nemen en begin 2027 zal het college een voorstel doen aan de raad als de investeringen nader uitgezocht zijn.

Vraag 5
Hoeveel structurele begrotingsruimte resteert na rente, aflossing, onderhoud en noodzakelijke vervangingsinvesteringen?
De begroting is een integraal document waarin de financiële effecten van rente, aflossingen, onderhoud en noodzakelijke vervangingsinvesteringen zijn verwerkt. Het saldo van de totale begroting is weergegeven in tabel 1.1.

Vraag 6
Hoeveel structurele begrotingsruimte resteert na rente, aflossing, onderhoud en noodzakelijke vervangingsinvesteringen?
Zie vraag 5

Vraag 7
Hoe gevoelig is de schuldontwikkeling voor een rente van 6%?
Indien hiermee wordt gedoeld op het aantrekken van nieuwe leningen tegen een rente van 6%, is de impact afhankelijk van de omvang van de financieringsbehoefte en de ontwikkeling van de

investeringsportefeuille. Een hogere rente leidt niet tot een hogere schuld, maar wel tot hogere rentelasten en daarmee tot een grotere druk op de begroting. Naarmate meer investeringen met vreemd vermogen worden gefinancierd, neemt dit effect toe. De uiteindelijke gevoeligheid is daarom afhankelijk van het bedrag dat moet worden geleend en de omvang van de toekomstige investeringen. Voor een verdieping wordt verwezen naar de bijlage investeringsoverzicht.

Vraag 8
Is met de activering van personeelskosten sprake van een echte verlaging van uitgaven of slechts van een verschuiving van exploitatielasten naar toekomstige kapitaallasten?
Het betreft een verschuiving van exploitatielasten naar toekomstige kapitaallasten.

Vraag 9
Leidt deze begroting tot een stabiele of oplopende schuldquote richting 2035?
Zie tabel 7.4 op pagina 108 van de begroting. Hieruit blijkt dat de schuldquote de komende jaren oploopt. Of deze ontwikkeling zich daadwerkelijk voortzet, stabiliseert of afneemt, is afhankelijk van toekomstige beleidskeuzes en de omvang en inrichting van de investeringsportefeuille.

Vraag 10
Bij welk investeringsniveau stabiliseert de schuldquote en bij welk niveau loopt deze structureel op?
Op basis van de huidige informatie kan niet eenduidig worden aangegeven bij welk investeringsniveau de schuldquote stabiliseert of structureel oploopt. Dit is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de omvang van de investeringen, de wijze van financiering, de ontwikkeling van de gemeentelijke baten en de aflossingen op de bestaande schuld. Bij de uitwerking van de investeringsportefeuille zal nader inzichtelijk worden gemaakt welk effect de verschillende investeringsscenario's hebben op de ontwikkeling van de schuldquote.

Vraag 11
Als de raad deze begroting ongewijzigd goedkeurt voor welke investeringen autoriseert de raad dan het college voor het doen van die investeringen? Dit in de context van de quotes: “In 2027 vinden er verdere ombuigingssessies plaats om naar een realistisch en uitvoerbaar investeringsniveau te gaan. Een investeringsportefeuille van meer dan € 40 miljoen staat dan onder een vergrootglas. Doel is het verbeteren van de schuldpositie en de solvabiliteitspositie.” en “De nieuw te vormen investeringen en investeringen waarvoor in de kaderbrief een kredietophoging is opgenomen van € 20 miljoen zijn hierin niet opgenomen.”
In de bijlage het investeringsoverzicht waarin ook de goed te keuren investeringen zijn opgenomen.

Vraag 12
Welk bedrag is nodig om het achterstallig onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen (wegen, gebouwen, riool en dergelijke) weg te werken?
De in de begroting beschikbare middelen voor beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen zijn afgestemd op de onderhoudsbehoefte die voortvloeit uit het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Het wegwerken van eventuele (tijdelijke) kwaliteitsachterstanden maakt onderdeel uit van de systematiek van de beleids- en beheerplannen.

Vraag 13
p. 35:
“3. Nader uit te werken investeringen
De nader uit te werken investeringen zijn opgenomen in het investeringsprogramma en de bijbehorende kapitaallasten zijn verwerkt in deze begroting. Voor deze

investeringen, met een totale omvang van circa € 44 miljoen, is echter een nadere integrale afweging noodzakelijk. De verdere uitwerking wordt in 2027 bij de 1e begrotingswijziging 2027 en vervolgens via de reguliere P&C-cyclus aan uw raad voorgelegd, zodat de maatschappelijke, financiële en risico-effecten zorgvuldig kunnen worden meegewogen in de besluitvorming."

In de begroting is sprake van circa € 44 miljoen aan nader uit te werken investeringen waarvan de kapitaallasten reeds zijn verwerkt. Kan het college per investering een overzicht verstrekken van:

- investeringsbedrag;
- jaarlijkse kapitaallasten;
- wettelijke noodzaak;
- maatschappelijke effecten;
- risico's;
- verwachte schuldtoename;
- mogelijkheid tot uitstel of afstel;
- voorgenomen besluitvormingsmoment;
- het effect op de netto schuldquote;
- het effect op de solvabiliteit;
- het effect op de structurele exploitatieruimte.

Dergelijke punten zijn inderdaad van belang om een zorgvuldige afweging te kunnen maken naar de 1e begrotingswijziging 2027. De komende periode wordt dit nader uitgewerkt en middels een raadsinformatieavond wordt de raad nader geïnformeerd. Dit alles om een afgewogen en integraal besluit ten tijde van de 1e begrotingswijziging 2027 te nemen.

Vraag 15:
Op pagina 10 staat: "Meer dan € 40 miljoen aan investeringen worden heroverwogen." Op pagina 35 staat: "Voor deze investeringen, met een totale omvang van circa € 44 miljoen, is echter een nadere integrale afweging noodzakelijk." Gaat dit over dezelfde investeringen?
Ja, het gaat over dezelfde investeringen.

p. 35:

"Kredietophogingen
Van de nieuw te vormen investeringen en investeringen waarvoor in de kaderbrief 2027 een kredietophoging is opgenomen, maar waarvoor vanwege de huidige ombuigingsopgave eerst nadere analyse en uitwerking nodig is, worden de ophogingen en vaststelling nog niet verwerkt. Dit is een bedrag van ongeveer € 20 miljoen.

Eventuele kredietophogingen worden pas meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2027. Daarbij geldt als uitgangspunt dat aanvullende kredietbehoeften zoveel mogelijk worden opgevangen binnen de financiële ruimte die ontstaat door het aanpassen, verlagen, uitstellen of laten vervallen van andere investeringskredieten."

Vraag16:
Kunt u een volledig overzicht verstrekken van de circa € 20 miljoen kredietophogingen, inclusief projectnaam, oorspronkelijk krediet, voorgesteld nieuw krediet en onderbouwing?

investering	Budget 2026-2030	Ophoging kaderbrief
Samen mee naar de A2 (2026)	2.000	4.550
Huisvesting onderzoek Dirk Heziusschool (2028)	3.624	5.157
Verbinding Randweg-Poortmannen (2029 en 2030)	4.850	2.000
Voorb. Verkabeling Nieuwe Hoeve (2025)	260	1.500
Nieuwe investering		
Snelfietspad Weert-Eindhoven (KTM2) =opgenomen in begroting		1.700
a67 Restbudgetten		5.500
Duurzame inrichting blauwe zones centrum Heeze		35
		20.442

Voor de toelichting wordt verwezen naar de kaderbrief.

Vraag17:
Wat is per kredietophoging de oorzaak: prijsstijging, gewijzigde scope, aanvullende eisen, nieuwe beleidskeuzes of fouten in eerdere ramingen?
Deze onderbouwing is eveneens opgenomen in de Kaderbrief 2027, zie ook het antwoord op vraag 16.

Vraag 18:
Wat zijn de effecten van verwerking van de volledige € 20 miljoen op de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte tot en met 2035?
De € 20 miljoen is onderdeel van de heroverweging. Zie ook vraag 13.

Vraag19:
Welke kredietophogingen zijn juridisch of bestuurlijk onvermijdelijk en welke kunnen worden uitgesteld, versoberd of geschrapt?
Indien ervoor wordt gekozen de betreffende investeringen uit te voeren, zijn de voorgestelde kredietverhogingen noodzakelijk, afhankelijk van het gekozen scenario. Tegelijkertijd geldt dat voor een groot deel van de investeringen nog een nadere afweging plaatsvindt. Wanneer wordt besloten een investering niet uit te voeren, vervalt daarmee in beginsel ook de bijbehorende kredietverhoging.